

Dôležitá právna poznámka - Informácia na tejto stránke podlieha autorským právam

ROZSUDOK SÚDU (Druhá komora)

14. september 2006 (*)

(Ochrana prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín – smernica 92/43/EHS – režim ochrany pred zahrnutím biotopu do záznamu území európskeho významu)

V prípade C-244/05,

predmetom ktorého je návrh na začatie konania o predbežnom opatrení podľa článku 234 ES Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Nemecko) zo dňa 19.4.2005, doručený Súdnu dvoru dňa 7. júna 2005, v tomto konaní medzi

Bund Naturschutz v Bayern eV,

Johannom Märklom a ďalšími,

Angelikou Graubner-Riedelsheimer a ďalšími,

Friederike Nischwitz a ďalšími

a

Freistaat Bayern,

SÚD (Druhá komora),

zložený z: C.W.A. Timmermans, predseda komory, R. Silva de Lapuerta (spravodajca), P. Kūris, G. Arestis a J. Klučka, sudcovia,

Generálny advokát: L.A. Geelhoed,

Zapisovateľ: B. Fülöp, administrátor,

so zreteľom na písomnú časť konania a vypočutie zo 6. apríla 2006,

po zvážení pripomienok, ktoré predložili

- Bund Naturschutz in Bayern eV, prostredníctvom U. Kaltenecker a P. Rottner, Rechtsanwälte,
- J. Märkl, prostredníctvom C. Deißler a A. Schwemer, Rechtsanwälte,
- F. Nischwitz, prostredníctvom A. Lehnert a E. Schönefelder, Rechtsanwälte,
- Freistaat Bayern, prostredníctvom Prof. A. Brigola a Prof. M. Dausers, a prostredníctvom G. Schlapp a M. Wiget, konajúcich ako zástupcovia,

– Komisia Európskych spoločenstiev, prostredníctvom M. Van Beek a M. Heller, konajúcich ako zástupcovia,

po vypočutí stanoviska generálneho advokáta na pojednávaní dňa 18. mája 2006,

vyhlasuje tento

Rozsudok

1 Obsahom predbežného konania je výklad článku 3 smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (OJ 1992 L 206, str. 7; ‘smernica’).

2 Táto otázka bola predložená počas konania medzi Bund Naturschutz v Bayern eV a 23 ďalšími osobami (‘žiadatelia’) a Freistaat Bayern vo veci rozhodnutia o súhlase s projektom rýchlostnej komunikácie.

Smernica

3 podľa 6. časti preambuly smernice ‘keďže v snahe zabezpečiť obnovenie a udržanie prirodzených biotopov a druhov európskeho významu v priaznivom stave ochrany je potrebné označiť osobitne chránené územia, aby sa vytvorila súvislá európska ekologická sústava podľa špecifikovaného časového rozvrhu’.

4 článok 3 smernice upravuje, že :

‘1. Vytvorí sa súvislá európska ekologická sústava osobitných chránených území pod názvom Natura 2000. Táto sústava, pozostávajúca z lokalít, v ktorých sa vyskytujú typy prirodzených biotopov uvedených v prílohe I a prirodzené biotopy druhov uvedené v prílohe II, umožní udržanie typov prirodzených biotopov a biotopov druhov a v prípade potreby obnovenie priaznivého stavu ochrany v ich prirodzenom rozsahu.

Sústava Natura 2000 zahŕňa osobitne chránené územia klasifikované členskými štátmi podľa smernice 79/409/EHS.

2. Každý členský štát prispieva k vytvoreniu Natura 2000 úmerne k zastúpeniu typov prirodzených biotopov a biotopov druhov v rámci svojho územia, uvedených v odseku 1. Na tento účel a berúc do úvahy ciele uvedené v odseku 1 označí každý členský štát v súlade s článkom 4 lokality ako osobitne chránené územia...’

5 v článku 4 smernice je uvedené:

‘1. Na základe kritérií stanovených v prílohe III (etapa 1) a príslušných vedeckých informácií každý členský štát navrhne zoznam lokalít uvádzajúci, ktoré typy prirodzených biotopov v prílohe I a ktoré druhy v prílohe II, ktoré sú udomácnené na jeho území, sa v týchto lokalitách nachádzajú...

Tento zoznam sa predloží Komisii do troch rokov od oznámenia tejto smernice spolu s informáciami o každej lokalite...

2. Na základe kritérií stanovených v prílohe III (etapa 2) a v rámci ktoréhokoľvek z piatich biogeografických regiónov uvedených v článku 1 písm. c) bode iii) a tiež celého územia uvedeného v článku 2 ods. 1 zriadi Komisia po dohode s každým členským štátom návrh zoznamu lokalít európskeho významu, navrhnutých členskými štátmi, uvádzajúci tie lokality, v ktorých sa vyskytuje jeden alebo viac typov prioritných prirodzených biotopov alebo prioritných druhov.

Členské štáty, ktorých lokality s výskytom jedného alebo viacerých typov prioritných prirodzených biotopov a prioritných druhov predstavujú viac ako 5 % celkovej rozlohy ich štátneho územia, môžu po dohode s Komisiou požadovať, aby sa kritériá uvedené v prílohe III (etapa 2) pri výbere všetkých lokalít európskeho významu uplatňovali na ich území pružnejšie.

Zoznam lokalít vybraných ako lokality európskeho významu, identifikujúci tie lokality, ktoré predstavujú jeden alebo viac typov prirodzeného miesta výskytu alebo prioritné druhy, prijme Komisia v súlade s postupom stanoveným v článku 21.

3. Zoznam uvedený v odseku 2 sa vypracuje do šiestich rokov od oznámenia tejto smernice.

4. Po schválení lokality európskeho významu v súlade s postupom uvedeným v odseku 2 označí príslušný členský štát čo najskôr túto lokalitu ako osobitne chránené územie...

5. Len čo je lokalita zaradená do zoznamu podľa tretieho pododseku odseku 2, podlieha článku 6 ods. 2, ods. 3 a ods. 4.'

6 Podľa článku 6(1) smernice členské štáty prijímú nevyhnuté ochranné opatrenia, obsahujúce v prípade potreby príslušné plány riadenia, osobitne navrhnuté pre dané lokality alebo začlenené do ďalších plánov rozvoja, a primerané štatutárne, administratívne alebo zmluvné opatrenia, ktoré zodpovedajú ekologickým požiadavkám typov prirodzených biotopov uvedených v prílohe I a druhov uvedených v prílohe II, vyskytujúcich sa v týchto lokalitách.

7 Článok 6(2), (3) a (4) smernice ustanovuje:

'2. Členské štáty podniknú primerané kroky, aby sa na osobitne chránených územiach predišlo poškodeniu prirodzených biotopov a biotopov druhov, ako aj rušeniu druhov, pre ktoré boli územia označené za chránené, pokiaľ by takéto rušenie bolo podstatné vo vzťahu k cieľom tejto smernice.

3. Akýkoľvek plán alebo projekt, ktorý priamo nesúvisí so správou lokality alebo nie je potrebný pre ňu, ale môže pravdepodobne významne ovplyvniť túto lokalitu, či už samotne, alebo v spojení s inými plánmi alebo projektmi, podlieha primeranému odhadu jeho dosahov na danú lokalitu z hľadiska cieľov ochrany lokality. Na základe výsledkov zhodnotenia dosahov na lokalitu a podľa ustanovení odseku 4 príslušné vnútroštátne orgány súhlasia s plánom alebo projektom iba po presvedčení sa, že nepriaznivo neovplyvní integritu príslušnej lokality, a v prípade potreby po získaní stanoviska verejnosti.

4. Ak sa aj napriek negatívnemu odhadu dosahov na lokalitu a pri neexistencii alternatívnych riešení plán alebo projekt musí realizovať z dôvodov vyššieho verejného záujmu, vrátane záujmov sociálnej a ekonomickej povahy, členský štát prijme všetky kompenzačné opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, že celková koherencia sústavy Natura 2000 bude ochránená. O prijatých kompenzačných opatreniach informuje Komisiu.

Ak sa v príslušnej lokalite vyskytuje prioritný biotop a/alebo prioritný druh, jediné dôvody, ktoré môžu prichádzať do úvahy, sú tie, ktoré sa týkajú zdravia alebo bezpečnosti ľudí, priaznivých dôsledkov primárneho významu na životné prostredie alebo tiež stanoviska Komisie k ďalším nevyhnutným dôvodom vyššieho verejného záujmu.'

8 V článku 7 smernice je upravené, že záväzky vyplývajúce z článku 6 ods. 2, 3 a 4 tejto smernice nahradia akékoľvek záväzky vyplývajúce z prvej vety článku 4 ods. 4 smernice 79/409/EHS, pokiaľ ide o územia klasifikované podľa článku 4 ods. 1 alebo podobne uznané podľa článku 4 ods. 2 uvedenej smernice, a to odo dňa vykonania tejto smernice alebo oznámenia, alebo uznania členským štátom podľa smernice 79/409/EHS, ak je tento druhý dátum neskorší.

9 V súlade s článkom 11 smernice členské štáty vykonávajú dohľad nad stavom ochrany prirodzených biotopov a druhov uvedených v článku 2 s mimoriadnym ohľadom na prioritné typy prirodzených biotopov a prioritných druhov.

Národná legislatíva

10 Zákon o federálnych cestách (Bundesfernstraßengesetz) upravuje, okrem iného, podmienky pre výstavbu ciest tejto kategórie.

11 § 17 tohto zákona ustanovuje:

‘1. Pred výstavbou alebo úpravou federálnych ciest sa vyžaduje predchádzajúce schválenie plánu. V tomto kontexte musia byť zohľadnené všetky verejné a súkromné záujmy, vrátane vplyvu projektu na životné prostredie...’

12 V článku 10 (1)(5) federálneho zákona o ochrane prírody a krajiny (Gesetz über Naturschutz und Landschaftspflege) sa ustanovuje, že:

‘V zmysle súčasného zákona územie európskeho významu znamená územie zaradené do zoznamu podľa tretieho pododseku článku 4(2) smernice 92/43/EHS, dokonca ak aj ešte nebolo vyhlásené za chránené územie v zmysle súčasného zákona.’

13 Tento zákon ustanovuje v článkoch 32 až 38 opatrenia zamerané na ochranu európskej ekologickej sústavy ‘Natura 2000’.

14 Nakoniec, článok 33 uvedeného zákona upravuje postup výberu území, ktoré môže Komisia prijať. Prvá veta pododseku 5(1) tohto článku ustanovuje:

‘ak územie bolo zverejnené ...

1. všetky projekty, opatrenia, úpravy alebo rušenie, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na územia v jeho základných prvkoch, ktoré sú významné z hľadiska cieľov ochrany, budú v ÚEV zakázané až do implementácie ochranných opatrení.’

15 Prvá veta odseku 13(b)(1) bavorského zákona o ochrane prírody, krajiny a o rekreačných aktivitách v prírode (Gesetz über den Schutz der Natur, die Pflege der Landschaft und die Erholung in der freien Natur) má nasledovné znenie:

‘územia európskeho významu budú chránené ako osobitné územia ochrany – SAC podľa článku 4(4) smernice 92/43/EHS ...’

16 Odsek 13c tohto zákona ustanovuje:

‘1. Zmeny alebo rušenie, ktoré môžu mať značný alebo dlhodobý nepriaznivý vplyv na integritu území, ktoré sú súčasťou ÚEV alebo európskych vtáčích rezervácií, ktoré majú určujúci význam z hľadiska cieľov ich ochrany, budú zakázané. Činnosti vzťahujúce sa k predchádzajúcej vete budú zakázané v územiach, ktoré sú predmetom konzultácií, pretože predstavujú riziko značného alebo dlhodobého nepriaznivého vplyvu pre biotopy alebo prioritné druhy, ktoré sa na nich vyskytujú.’

2. Budú zakázané plány, ktoré samostatne alebo v kombinácii s ďalšími plánmi a projektmi predstavujú riziko značného alebo dlhodobého nepriaznivého vplyvu na integritu území, ktoré sú časťou území európskeho významu alebo európskych vtáčích rezervácií, ktoré majú určujúci význam z hľadiska cieľov ochrany alebo zachovania realizovaných v európskych vtáčích rezerváciách.

3. Plány, ktoré samostatne alebo v kombinácii s ďalšími plánmi alebo projektmi môžu mať vplyv na územia európskeho významu alebo európske vtáčie rezervácie, musia zohľadniť ciele ochrany týchto území...’

17 Odsek 48 uvedeného zákona ustanovuje:

‘1. Štátni úradníci alebo zástupcovia inštitúcií zodpovedných za ochranu prírody Bavorského úradu pre ochranu životného prostredia a samospráv budú oprávnení vstúpiť na akýkoľvek pozemok v záujme vykonania prieskumu nevyhnutného na výkon povinností daných súčasným zákonom; toto oprávnenie sa tiež vzťahuje na členov poradných výborov pre ochranu životného prostredia počas prípravy alebo konania stretnutí. Súčasné ustanovenie bude platiť najmä vo vzťahu k príprave opatrení vyplývajúcich z tohto zákona a k výkonu prieskumu krajiny, odobratiu vzoriek pôdy a podobných úkonov...

2. Kým nebudú prijaté implementačné nariadenia ... subjekty alebo inštitúcie zodpovedné za ochranu prírody ... môžu, v zmysle všeobecného alebo samostatného nariadenia, zakázať zmeny ... počas doby 2 rokov, v záujme garancie predbežnej ochrany území a objektov ochrany, keď sú dôvody na obavy, že tieto zmeny môžu ohroziť predpokladaný cieľ ochranných opatrení; ak tak vyžadujú špecifické podmienky, táto doba môže byť predĺžená najviac o jeden rok. Toto opatrenie nemôže byť prijaté, pokiaľ inštitúcie zodpovedné za ochranu prírody alebo zodpovedné subjekty neuplatnia v rovnakom čase alebo bezprostredne potom definitívny postup ochrany.

3. Od oznámenia, že zóna bude chránená... až po nadobudnutie účinnosti nariadenia o ochrane, bude na maximálne 1 rok zakázaná každá zmena prírodného chráneného územia, ktorá je v rozpore s ustanoveniami podľa odseku 2 všeobecného alebo samostatného nariadenia. Zákonom stanovené využívanie, ktoré bolo dané v čase oznámenia, zostane rovnaké. Tento dôsledok musí byť v oznámení uvedený.’

Fakty, ktoré boli dôvodom sporu a otázky uvedené v predbežnom konaní

18 Žiadatelia v hlavnom konaní namietajú voči výstavbe úseku Forstinning-Pastetten novej rýchlostnej komunikácie A94 Munich-Mühldorf-Simbach-Pocking. V národných rozvojových plánoch národnej siete táto trasa bola klasifikovaná ako ‘absolútna priorita’.

19 Pri plánovaní prác je zvolená trasa z oblasti Forstinning kontroverzná. Existujúca cesta B 12, v koridore ktorej sa plánuje výstavba hlavnej časti novej cesty A 94, prechádza cez obec Haag (‘haagska trasa’).

20 Rozhodnutím zo 7. marca 2002 vláda horného Bavorska súhlasila s plánom výstavby úseku A 94, dlhého 6,2 km a odmietla haagsku trasu v prospech trasy prechádzajúcej cez obec Dorfen (‘dorfenská trasa’). Výber dorfenskej trasy znamená, že cesta A 94 by sa križovala s riekami Hammerbach a Isen a ich prítokmi Lappach, Goldach a Rimbach.

21 Tieto sú súčasťou území, ktoré nemecké orgány 29.septembra 1994 určili za územia, ktoré môžu byť posúdené ako územia európskeho významu. Tieto lokality boli označené nasledovne:

- Stogn, Hammerbach, Kollinger Bach (DE 7637-371),
- Údolie Isen s prítokmi (DE 7739-371)
- Kolónie ucháča svetlého a ucháča sivého v Dolnobavorskej pahorkatine (DE 7839-371).

22 Podľa ekologických údajov z týchto zón sa v lokalitách DE 7637-371 aj DE 7739-371 nachádzajú prioritné typy biotopov z prílohy I smernice, uvedené pod názvom ‘lužné vrbovo-topoľové lesy’.

23 Navyše, v blízkosti haagskej trasy nemecké úrady vymedzili ďalšiu chránenú zónu:

– Ebersbergerský a Großhaagerský les (DE 7837-371).

24 Žiadatelia v hlavnom konaní predložili záležitosť súdu. Konajúci súd upozorňuje, že zrušiť rozhodnutie o schválení zo 7. marca 2002 v súlade so žiadosťou žiadateľov by bolo možné, len ak by išlo o neodstrániteľné chyby alebo porušenia práva Spoločenstva, najmä ak by sa prijal názor, že plánovanie, ktoré je predmetom diskusie, významne ovplyvňuje ustanovené chránené územia s ohľadom na ich uznanie ako územia európskeho významu.

25 Za týchto okolností, Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (Bavorský správny súd) v Nemecku rozhodol, že 1) žaloby majú odkladný účinok a 2) rozhodol o pozastavení konania a o predložení nasledujúcich otázok Európskemu súdному dvoru na prijatie predbežného opatrenia:

‘(1) Aký ochranný režim sa vyžaduje podľa článku 3(1) smernice 92/43 v súvislosti so šiestou časťou preambuly tejto smernice v zmysle zákazu akéhokoľvek opatrenia, ktoré by mohlo ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy uvedené v druhom odseku článku 10 EC, v dôsledku rozhodnutia Súdu z 13. januára 2005 v prípade C-117/03 týkajúceho sa lokalít, ktoré by mohli byť vymedzené ako územia európskeho významu, predovšetkým lokalít s prioritnými typmi biotopov alebo prioritnými druhmi, skôr, ako budú tieto lokality na zozname území európskeho významu schválenom Komisiou Európskych spoločenstiev podľa postupu upraveného v článku 21 smernice?’

(2) Čo to znamená pre režim ochrany, ak sa tieto územia už objavili na národnom zozname predloženom Komisii podľa článku 4(1) smernice 92/43?

(3) Je národná schéma ochrany týchto území podľa článku 48(2) ... (bavorského zákona o ochrane prírody a krajiny) dostatočná z hľadiska požiadaviek práva Spoločenstva podľa článku 3(1) smernice 92/43 v spojení so šiestou časťou preambuly tejto smernice v zmysle zákazu akýchkoľvek opatrení, ktoré by mohli ohroziť dosiahnutie cieľov Zmluvy zakotvených v druhom odseku článku 10 EC?’

26 Pri posudzovaní predložených konaní sa Verwaltungsgerichtshof zaujíma, či ochranná schéma, ktorá musí byť určená, je schémou podľa práva Spoločenstva, alebo či členský štát musí zabezpečiť ochranu vymedzených lokalít prostredníctvom opatrení len v rámci národnej ochrannej schémy. Odpoveď na túto otázku bude určovať legislatívu, kritériá a tiež konkrétne okolnosti, na základe ktorých bude hodnotené predvídateľné poškodenie súvisiace s plánovaním.

27 Verwaltungsgerichtshof poukazuje na to, že je predstaviteľné, že by plánovanie mohlo mať významné škodlivé dôsledky na prioritný typ biotopov „aluviálne lesy“. Uvádza, že v tomto prípade plánovaná trasa viacnásobne križuje integrovaný aluviálny systém (Isen s prítokmi). Mali by byť zohľadnené nepriaznivé vplyvy na územie z hľadiska hluku, výfukových plynov, zatienenia mostmi, vysušovania pozemkov pod mostmi, škodlivých chemických látok z vozovky a tiež „úniku“ netypických rastlinných druhov počas obdobia výstavby.

28 Verwaltungsgerichtshof nakoniec poukazuje na to, že určenie závažnosti očakávaného poškodenia vymedzenej zóny, ktorá je výhľadovo súčasťou zoznamu ÚEV, závisí tiež od toho, či smernica vyžaduje, aby bola posilnená ochrana takejto zóny pred jej zahrnutím do tohto zoznamu.

K otázkam predbežného opatrenia

Prvá a druhá otázka

29 Týmito otázkami, ktoré môže byť vhodné posudzovať spoločne, konajúci súd kladie otázku, či sa ochranná schéma uplatňuje v lokalitách, ktoré boli vymedzené národnými úradmi s cieľom ich uznania za ÚEV, ale ktoré ešte len čakajú na rozhodnutie Komisie.

30 Špecifickejšie, konajúci súd kladie ako prvú otázku právnej povahy takejto ochrannej schémy a ako druhú otázku jej vecnej povahy.

31 V prvom rade je potrebné mať na pamäti, že proces vymedzenia lokalít s cieľom ich zahrnutia do zoznamu ÚEV sa riadi ustanoveniami článku 3 a 4 smernice.

32 Ako je zrejmé z článku 3(2) smernice, rozhodnutie národnej kompetentnej inštitúcie o vymedzení lokality oprávnenej na schválenie za súčasť formujúcej sa európskej ekologickej sústavy osobitných území ochrany tvorí prvý krok v procese, ktorý vedie k vytvoreniu sústavy 'Natura 2000'.

33 V tomto kontexte, keď sú prijaté vedecké hodnotenia a rozhodnutia na identifikáciu prirodzených biotopov a druhov, najmä prioritných, musia byť zohľadnené kritériá výberu z prílohy III smernice.

34 Následne je povinnosťou Komisie, na základe uvedených kritérií, zostaviť po dohode s každým členským štátom návrh zoznamu území európskeho významu s osobitným dôrazom na lokality s výskytom jedného alebo viacerých prioritných typov biotopov a prioritných druhov.

35 Vo vzťahu k stupňu ochrany, ktorý sa uplatňuje na lokalitách uvedených v národnom zozname, predloženom Komisii, je potrebné mať na pamäti, že podľa článku 4(5) smernice je ochranná schéma pre osobitné územia ochrany upravená v článku 6(2), (3) a (4) a platí pre lokality, ktoré sú už zaradené podľa tretieho pododseku článku 4(2) smernice do zoznamu území európskeho významu, prijatého Komisiou.

36 Následne, ako Súd rozhodol v prípade C-117/03 *Dragaggi a ďalšie* [2005] ECR I-167, odsek 25, ochranné opatrenia podľa článku 6(2) až (4) smernice sa vyžadujú len pre lokality, ktoré sú už uvedené na zozname lokalít už vybratých za ÚEV.

37 Avšak Súd zdôraznil v odseku 26 uvedeného rozsudku, že to neznamená, že členské štáty nemajú ochrániť lokality, ako náhle ich navrhnú, podľa článku 4(1) smernice, za lokality oprávnené na ÚEV vo svojich národných zoznamoch predložených Komisii.

38 V odseku 29 uvedeného rozsudku Súd rozhodol, že v prípade lokalít oprávnených na určenie za územia európskeho významu, ktoré sú uvedené v národných zoznamoch predložených Komisii a osobitne na ktorých sa môžu vyskytovať prioritné typy biotopov a prioritné druhy, od členských štátov sa požaduje, v zmysle smernice, prijať ochranné opatrenia 'primerané' k cieľu zachovania ekologického záujmu.

39 Nakoľko národný súd kladie otázku výkladu povinnosti prijať takéto 'primerané' ochranné opatrenia, respektíve kritériá na uplatnenie ochrannej schémy pre lokality vymedzené národnými úradmi, je potrebné mať na pamäti, že, ako Súd zdôraznil v prípade C-371/98 *First Corporate Shipping* [2000] ECR I-9235, odseky 22 a 23, na vytvorenie návrhu zoznamu území európskeho významu, ktorý má predpoklady viesť k vytvoreniu súvislej európskej ekologickej sústavy osobitných území ochrany, musí mať Komisia k dispozícii vyčerpávajúci zoznam území, ktoré na národnej úrovni zodpovedajú ekologickému záujmu, ktorý je relevantný z hľadiska cieľov smernice o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín. Len týmto spôsobom je možné realizovať cieľ podľa článku 3(1) smernice, zachovať alebo dosiahnuť priaznivý stav prirodzených biotopov a druhov v ich pôvodnom areáli na celom európskom území členských štátov.

40 Súd tiež zdôraznil v odseku 23 uvedeného rozsudku, že, s ohľadom na skutočnosť, keď členský štát zostavuje národný zoznam území, nemá k dispozícii presné a podrobné vedomosti, aká je situácia biotopov a druhov v ostatných členských štátoch, nemôže svojvoľne vylúčiť lokality, ktoré na národnej úrovni majú ekologický záujem relevantný z hľadiska cieľov ochrany bez ohrozenia dosiahnutia cieľov na úrovni Spoločenstva.

41 Následne, Komisia musí mať istotu, že má vyčerpávajúci zoznam lokalít, ktoré sú oprávnené stať sa osobitnými územiami ochrany, ktorých zaradenie je cieľom súvislej európskej ekologickej sústavy. Vyplýva z toho tiež, že v čase prijímania rozhodnutia Komisie, musia lokality určené členskými štátmi odrážať situáciu, na báze ktorej boli vykonané hodnotenia pre vedecké posúdenie potenciálnych území európskeho významu.

42 Ak by tomu tak nebolo, rozhodovací proces Komisie, ktorý nie je založený len na integrite lokalít podľa určenia členských štátov, ale je tiež charakterizovaný podľa ekologických porovnaní medzi rôznymi lokalitami navrhnutými členskými štátmi, by smeroval k riziku skreslenia a Komisia by si v tejto oblasti nemohla ďalej plniť svoje povinnosti.

43 Je potrebné tiež dodať, že podľa prílohy III, etapy 2, odseku 1 smernice 'všetky lokality označené členskými štátmi v etape 1 ako lokality s prioritnými typmi prirodzených biotopov a/alebo prioritnými druhmi sa budú považovať za lokality európskeho významu'. Je preto správne, že tieto lokality budú na zozname, ktoré Komisia musí zostaviť.

44 So zreteľom na predchádzajúce úvahy, členské štáty musia vo vzťahu k lokalitám určeným na zahrnutie do zoznamu Spoločenstva prijať primerané ochranné opatrenia na zachovanie ekologických charakteristík týchto lokalít.

45 V tomto ohľade je potrebné mať na pamäti, že v súlade s prvou časťou prílohy III smernice ekologické charakteristiky lokalít určených kompetentnými národnými úradmi musia zodpovedať kritériám hodnotenia, ktoré sú tu vymenované, menovite stupeň zastúpenia/reprezentatívnosti typu biotopu, jeho plocha, štruktúra a funkcie, veľkosť a hustota populácie druhu prítomného na lokalite, vlastnosti biotopu významné pre daný druh, stupeň izolácie populácie prítomnej na lokalite a hodnota lokality z hľadiska ochrany príslušného typu biotopu a druhu.

46 Členské štáty nemôžu preto povoliť zásahy, ktoré môžu znamenať riziko vážneho ohrozenia ekologických charakteristík lokality podľa týchto kritérií. To je osobitne prípad, keď zásah znamená riziko významného zníženia plochy lokality alebo smeruje k zničeniu výskytu prioritného druhu na lokalite alebo, nakoniec, má za následok zničenie lokality alebo zničenie jej reprezentatívnych charakteristík.

47 Odpoveď na prvú a druhú otázku musí byť preto taká, že primeraná ochranná schéma uplatnená v lokalitách, ktoré sú uvedené na národnom zozname predloženom Komisii podľa článku 4(1) smernice, vyžaduje, aby členské štáty nepovolili zásahy, ktoré znamenajú riziko vážneho ohrozenia ekologických vlastností týchto lokalít.

Tretia otázka

48 Touto otázkou národný súd žiadal interpretáciu práva Spoločenstva ohľadne metód implementácie uvedenej ochrannej schémy.

49 Vo vzťahu k implementácii ochrannej schémy uplatnenej na predmetných lokalitách členské štáty prijímú všetky opatrenia, ktoré sú potrebné.

50 V tomto ohľade, využiteľné podrobné procesné pravidlá spadajú do národného právneho systému každého členského štátu za predpokladu, že takéto pravidlá nie sú menej vhodné než tie, ktorými sa riadia podobné domáce situácie internej povahy a v praxi nebránia alebo výrazne nesťažujú výkon práv podľa práva Spoločenstva (viď za týmto účelom, okrem iného, prípad C-312/93 *Peterbroeck* [1995] ECR I-4599, odsek 12, a prípad C-78/98 *Preston a ďalší* [2000] ECR I-3201, odsek 31).

51 V dôsledku toho odpoveď na tretiu otázku musí byť, že členský štát musí v súlade s ustanoveniami národného práva prijať všetky opatrenia potrebné na to, aby predišiel zásahom, ktoré by znamenali riziko vážneho ohrozenia ekologických charakteristík lokalít, ktoré sú uvedené na národnom zozname predloženom Komisii. Je preto na národnom súde, aby zhodnotil, či ide o takýto prípad.

Trovy

Pretože toto konanie je pre strany v hlavnom konaní krokom v konaní vedenom pred národným súdom, je rozhodnutie o trovách konania záležitosťou národného súdu. Trovy vzniknuté pri predkladaní námietok Súdnemu dvoru iné než trovy strán konania nie sú vymáhateľné.

Z týchto dôvodov, Súdny dvor (druhá komora) rozhodol takto:

- 1. Primeraný ochranný režim uplatnený v lokalitách, ktoré sú uvedené na národnom zozname, predloženom Komisii podľa článku 4(2) smernice Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín, vyžaduje, aby členské štáty nepovolili zásahy, ktoré znamenajú riziko vážneho ohrozenia ekologických charakteristík týchto lokalít.**
- 2. Členské štáty musia v súlade s ustanoveniami národného zákona prijať všetky opatrenia potrebné na to, aby predišli zásahom, ktoré znamenajú riziko vážneho ohrozenia ekologických charakteristík lokalít, ktoré sú uvedené na národnom zozname predloženom Komisii. Je preto na národnom súde, aby zhodnotil, či ide o taký prípad.**

[Podpisy]

---

* Jazyk súdneho prípadu: nemčina.